

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Magyarországi Állam	
Magyarországi Állam	18
Magyarországi Állam	6
Magyarországi Állam	20

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyeszedik ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

„Mindnyájan elismerjük.”

Irta: ifj. Ábrányi Kornél.

— ápr. 30.

Széll Kálmán miniszterelnök, csaknem három hónapi hallgatás után leszámolt az obstrukcióval. Három és félórás beszédében, melyet az ellenzék folytonos közbeszólásával zavarai és hatásából kiforgatni hasztalan igyekezett, mert egy felől az ellenzék közbeszólásait maga a miniszterelnök verte vissza, másfelől azokat mindannyiszor a többség zugó tiltakozása utasította vissza és némitotta el — tehát a miniszterelnök beszédében teljesen tisztázta a situációt. És pedig nemesak a multra és jelenre, hanem a jövőre is. És ha az obstrukció még nem is szűnt meg — de már is legyőzetett.

De bármilyen óriási volt is a Széll Kálmán beszédének hatása, a győzelmet nem azok a súlyos vágások biztosították, melyekkel Széll

Kálmán az ellenzék támadásait viszonozta — hanem az a beismerés, melyre Széll Kálmán az ellenzékét rákényszerítette s ezáltal ugyyszólván lefegyverezte.

Az a momentum volt ez, midőn a miniszterelnök a jelenlegi obstrukciót összehasonlította a négy év előttivel s midőn a saját kormányrendszerét jellemezve, klasszikus tömörséggel és egyszerűséggel sorolta fel mindazokat a reformokat, melyeket a szabad választásokra, a parlament függetlenségére, a nemzeti akarat hamisítatlan megnyilvánulására és a választásoknál a hatalmi erőszak alkalmazásának eltiltására nézve alkotott és az életben tényleg keresztül vitt. S midőn Széll Kálmán mindezeket elsorolta s felhívta magát az ellenzékét, hogy tanuskodjék, igaz-e mindez vagy nem? — akkor Kossuth Ferencben megszólalt a lelkiismeret szava s így kiáltott közbe:

— Mindnyájan elismerjük!

Ez volt a döntő pillanat. Ebben a pillanatban az obstruáló ellenzék letette a fegyvert — s kimondta az ítéletet önmaga felett.

Tehát mindnyájan elismerik, hogy a Széll-kormány alkotmányos és törvénytisztelő. Mindnyájan elismerik, hogy a parlament többsége szabad választás eredménye. Mindnyájan elismerik, hogy egy legális többségnek akaratát lehetetlenné tenni a kisebbségnek nem szabad és a törekvés, mely ezt tüzi ki célul, nem más, mint az alkotmány alapelveinek kiforgatása. Mindnyájan elismerik ezt és mégis folytatni akarják az obstrukciót?

Hiába akarják!

Ha jóhiszeműleg obstruáltak eddig, akkor a miniszterelnök beszéde után be kell látniok tévedésüket. Ha pedig az obstrukciót előidéző rugók között a rosszhiszeműség is befészkelte volna magát sálarc alatt

Ejszakai kép.

Irta Pakots József.

A Maroson megjelentek a só-szállító tutajok s a parti emberek hosszan és nehezen lélegzettek fel:

— Itt a tavasz!

Még jócskán tartott az olvadás s a kései hó fehér foltokkal tarkázta a tavaszi szelektől elzárt völgyek életét. A Maros áradásban volt és piszkos, szürke hullámai kivették a partokra, tajtékos tarajukkal haragosan turták a szántóföldek kifagyott rögét. De azért a só-szállító tutajosok nekivágtak a bizonytalan árnak. Enyedtől Szegedig hosszú az út s mire elérik az alsó-szegedi rakodó partot, épen közepén fognak járni a tavasz-nak.

Az éjszaka ráfeküdt a Maros völgyére. Lupuj mester, a tutajosok főfelügyelője ott gubbasztott az első tutajon és belebámult a vak homályba. Végig a rekettYES part hosszában kikötve pi-

henteK a tutajok; kormányos és evezők mélyen aludtak.

Lupuj mester eltűnődve nézett a part irányába. Fojtó esend feküdt meg tájat s messze, bent a part fölött sötét, hosszú jegenyék virasztottak a némaságon. Hűvös volt az idő.

Lupuj mester beburkolózott meleg condrájába és mégis fázott.

A víz mentén szél fujt, de nem az egyenletes, erős szél, amely pirosra csipi az arcot és még fel is melegít, hanem apró szélkölyök, amelyek hancuroznak futkároznak, bolondos jókedvvel bujósít játszanak és nincs rá mód, hogy meglehessen menekülni tőlük. Besurrannak a nyakra szorított sál ráncain, a condra ujjain keresztül, bebujnak az ember kalapja alá és addig addig csiklandozzák az orrát, amíg az ember jókorát tüsszent.

— Kedves egészségére!

— Lupuj mester dörögve fordult hátra. Az ördögbe is, kinek van kedve most udvariaskodni?

Senkinek. Csak képzelődés volt. A

part mentében végigterülő tutajsoroz mindenki aludt, csupán a szélkölyök pusmogtak — suttogtak. Talán ők tréfálták meg a mogorva, rosszkedvű éjszakát.

Lupuj mester bosszusan mélyed-maga elé. Távol a part irányában az őrt álló hosszú jegenyék mögött valami hat fényesség tűnt a szemébe. Apró, világó foltok, amelyek szép sorjában követték egymást. Vajjok mik lehetnek? Lupuj mester a gondolatnélküli ember tunyaságával tűnődött el ezen. Lassan-lassan eszmélni kezdett. Nyilván ablaksor az, valami nagy épületnek kivilágított ablaksora.

Nem csalódott. Amint merőbben vizsgálta fekete jegenyéket, mögöttük lassanként kiváltak egy nagy, tornyos kastély körvonalai.

Gazdag, gondn nélküli emberpár, lakhatik ott, gondolta Lupuj mester és a gondolatra elégedetlenül sóhajtott. Lehuzta a fejét a condrája gallérjába és megborzogott, mint a hideglelés.

Csakugyan mintha láza lett volna.

Ha Ön gyomorhajban és ebből eredő bágyadtságban, Ha Ön székrekedésben, aranyeres bántalmakban, köszvényben szenved, úgy kísérelje meg

Losér János „Horgony” keserűvizét

Az eredmény felülmulja majd várakozásait és Ön mint számtalan más, a HORGONY keserűviznek köszöni majd egészségének helyreállítását.

Kapható minden gyógyszerárban és fűszerüzletben.

akarná tovább folytatni bujtogatóit — akkor azok a nagy igazságok és azok a csodálatosan őszinte és közvetlen vallomások, melyekkel Széll Kálmán nemcsak a szituációt világosította meg, hanem a saját egész lelkét is feltárta: le fogják ezeket az álarcokat tépni!

Mindazoknak, akiknek nem volt elég a miniszterelnök érveinek gazdag tárháza, mindazoknak, akik szándékosan dugják be tüleiket, hogy a miniszterelnök érvei előtt meghajolni kénytelenek ne legyenek: mindazoknak fülébe fog dörögni ezentúl az a beismerés, melylyel Kossuth Ferenc maga sütötte rá az obstrukcióra a jogvesztés bélyegét, midőn az egész parlament színe előtt kimondta a nagy szót: Mindnyájan elismerjük!

Hova törpülnek el e kijelentés mellett, mindazok a maliciózus, de egyszersmind üres és a parlament színvonalát lesüllyesztő ellenzéki közbeszólások, melyekkel az obstrukció főrendezői, az ugynevezett konventhősök, a saját bomló hadsoraikat összetartani és közelgő vereségüket maszkirozni akarták? Meddő és szárandó kísérletek voltak ezek! Főleg azzal a lelkes, impozáns tüntéssel szemben, melylyel a többség minden árnyalata úgy összeolvadt, hogy a régi kormányrendszer legridegebb pártfegyelmé sem volt ké-

pes ennyire kompakt és ennyire szilárd pártegységet teremteni!

Széll Kálmán miniszterelnök győzelme, a tiszta és a hamisítatlan alkotmányosság diadala volt! És ha még ezután is be fog következni az ellenzék makacssága és rövidlátása következtében az exlex állapot — de ennek az állapotnak veszélyei és rombolásai el vannak hárítva már is és biztosítva van, hogy ha ez az állapot be is állhat, de soká tartani nem fog.

És ha a történelem ítélőszéke dönteni fog egykor az exlex tartalma és jelentősége felett — csak a Széll Kálmán beszédét fogja ráolvasni az obstrukció ellenzék fejére. És míg a történelem ítélőszéke Széll Kálmán érveiből egyetlen egyet sem fog elejteni, sem elfelejteni — addig az ellenzék közbekiáltásaiból csakis azt az egyet fogja följegyezni, melyet Kossuth Ferenc mondott:

Mindnyájan elismerjük!

A kibontakozás felé.

Budapest, ápr. 29.

Az a föltevés, hogy a miniszterelnök beszéde gondolkodóba ejtette a függetlenségi-párt komolyabb elemeit, nem pusztán következtetés, hanem kézzel fogható jelenségeken alapszik.

A tegnapi ülésen ugyanis feltűnt, hogy Széll Kálmán beszéde alatt a

legerősebb és legzajosabb közbeszólásokat az Ugron-árnyalatból tették, amely árnyalatnak rokonszenve és bizalmas viszonya a néppárthoz általában ismeretes. Ha ennek az árnyalatnak szörnyű harkedve, melylyel most a függetlenségi-párt leghevesebb ifjait is tulszárnyalni igyekszik, nemcsak elválasztotta, hanem ellentétbe is hozta volna a függetlenségi pártnak ezt a klerikális árnyalatát a néppárttal: akkor ez a jelenség nem volna gyanus. De mikor a néppárt hivatalos vezére kijelenti, hogy a néppárt nem megy bele az indemnitás megobstruálásába s ugyanakkor a néppárt egyes tagjai az Ugron-párttal karöltve, akarják tulleitálni még a szélbali Zoltánok obstrukció hevéit is: akkor ez a jelenség azt a gyanút kelti fel, hogy ha a néppárt hivatalosan nem is obstrukció, de érdekében állónak tartja, hogy az obstrukció ne szűnjék meg: akkor az Ugron-párt, mely az obstrukciót tüzezi, nem a függetlenségi párt, hanem a néppárt titkos intencióinak céljait szolgálja.

Fokozza ezt a gyanút az is, hogy Polonyi Géza, kinek klerikális érzelmei szintén köztudomásúak, megválasztatása előtt azt ígérte, hogy be fog lépni a Kossuth-pártba — s megválasztása után nem lépett be; hanem a képviselőházban folyvást az Ugron-árnyalattal suttog s azok közt is foglal helyet.

Hogy a függetlenségi Kossuth-párton már vannak, akikben ez a gyanu megfogamzott, arra mutat az a nyilatkozat, melyet Eötvös Károly tett ma a képviselőház folyosóján, mondván: Nem tudjuk, kinek dolgozunk!

Maguk az obstrukció heves ifjai, a Zoltánok is érzik, hogy rájuk nézve a miniszterelnök tegnapi beszéde után a helyzet rosszabbodott — és a közvélemény nem fogja nekik megbocsátani az exlex-et, melyet ők idéznek elő. Ennélfogva ezek az ifju óriások újabb utcai tüntetéseken török a fejüke, hogy ezzel a közvéleményt ismét megtévezzék. S hogy e célt elérhessék, újból az egyetemi ifjuságra vetették szemüket, hogy azokat felizgatván, újabb összeütközéseket provokáljanak az ifjuság és a rendőrség között. Ez a szándék azonban hamarabb kiderült, mintsem sikerülhetett volna. Kiderült, hogy Lengyel Zoltán képviselő a müegyetemi ifjakat értekezletre hívta össze s azon személyesen is megjelent. Az értekezletet a müegyetem udvarán, a régi fűvészkertben tartották, ahol az ifjuság nagyobb csoportban ve-

Csalóka képek rajzoltak fel előtte s az egyik szinte határozott alakot öltött. Amott sötét jegények mögül fehér árnyék vetődött ki az éjhomályból és lassan, imbolyogva jött közelébb. Egyenesen a partnak. Olybátetszett, mint egy test nélküli fehér szellem aki tévetegen keres valamit e másvilágbeli földön.

Az éjszakázó megrendült e látománytól. Mi az?

Hirtelen valami sikoltás reszketett végig a parton, elkényszeredett, végtelen sóhaj, mint amikor egy lélek válik ki testéből. Lupuj mester hangos vizlocsanást hallott.

Felugrott. Ez már nem álom, nem csalóka képzelődés, ez valóság. Végig nézett a tutajokon, desenkik sem ébredtek. Hanem amott a partszakadék mellett hullámott vetett a víz és a habok nyugtalanul verdesték a rekettys bokrok tövét. Egy erősebb hullám hirtelen fiatal, szép női testet vet föl.

Az éjszakázót megdermesztette a meglepetés. A hullámok közé akart ug-rani, de mintha vaspáncél szoritotta volna

le, kiáltani szeretett volna, de mellébe fagyott a hang.

Egyszerre csak futó, suhanó alakokkal népesült meg a part. Sötét árnyak törtek a víz felé s egyikük, egy imbolygó, fáradt árny megállt a part felett. Rökkant, hajlott vén ember volt. A karjait kitarva bámult a vízre és sóhajtott.

Fagyos, hideg szél csapott végig a Maros völgyén Lupuj mester reszketve huzta le újra fejét a condrájába és lehunyta a szemét.

Mire felnyitotta, üres volt a part s a hajnali szürkület fakó villágossággal öntötte el a vidéket. Messze a jegények mögül halvány fénypontok csillogtak s a rekettys bokrok között egy-két madár csipegni kezdett.

Lupuj mester kétkedve nézett maga köré és úgy rémlett, hogy álmodott. Nehezen lélegzett föl s míg gyanakodva bámult a homályból kibontakozó kastély irányába, harsányan kiáltotta át a tutajokra:

— Hajhó! Ébredjete! Indulunk!

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben

Ajánlja „**HARMAT CRÉME**“

arczséplő és bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdeséget, finomságot hasmivasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja és fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcz vörösség, májfolt, sömör, szepő s egyéb bőrtisztítálatanságnál, valamint napégette és szélkifujta arcznál s kéznél. 1 tégely Harmat crême ára 1 kor. Hozzávaló Harmat szappan 1 db. 70 fillér. Ajánlja továbbá Harmat arczporát (pouder), mely készítmény az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz s nem rontja az arczbőrt. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármely más hasonló készítménnyel. Jól tapad s igen jól fed. Kapható fehér, rézsa és crême színben. Próbadozozka Harmat powder ára 50 fill. Nagyobb doboz 1 korona és 2 korona.

ródott össze. Innen mentek tüntetni a Nemzeti Kaszinó ablakai alá. S hogy ebben Lengyel Zoltán volt a szervező, az teljesen világos.

A rendőrség nem avatkozott bele, mert a tüntetés még nem öltött nagyobb mérvet. Az értekezletek tartását és a csoportosulásokat azonban a műegyetem udvarán betiltotta, mert az nyilvános átjáró lévén, zárt helynek nem minősíthető. Az utcai csoportosulások pedig rendőri felügyelet alá esnek. Ugyanakkor a közoktatási miniszter is erélyes rendeletet intézett az egyetemi hatóságokhoz, felhíván azokat, hogy az egyetemi ifjúságot az utcai tüntetésektől a következő ményekre való tekintetből — visszatartsa.

És ha az sem használna s ha az obstrukció vezérei továbbra sem szünnének meg hálójukat kivetni az egyetemi ifjúságra (melynek esze ágában sem lenne demonstrálni, ha erre a képviselők rá nem beszélnek), akkor a kormány el van határozva arra, hogy egyszerűen *be fogja zárni az egyetemi tantályamot.*

De remélhetőleg erre nem fog kerülni a sor, mert bizonyára az egyetemi ifjúság is meg fogja gondolni, hogy néhány órai tüntetésért egy félévet elveszteni — nem áll arányban.

A helyzet tisztázására kétségkívül nagy befolyást fog gyakorolni gróf Apponyi Albert felszólalása.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápril 29.

A mai ülés iránt ismét nagyobb érdeklődés nyilvánult, mivelhogy a felhivatalos hír jelentette Darányi miniszter felszólalását. Ez a szokatlan sorompóba lépés azt jelentette, hogy a kormány tagjai szolidaritást vállaltak Széll Kálmánnal, a mi Darányi miniszter beszédének többszörös jelentőséget adott.

Izgatottan várták sokan, de előbb Bizony Ákos elesépetl fejtegetéseit kellett végig hallgatnia a háznak.

Apponyi Albert pedig, a ház elnöke holnap szólal fel, hogy a párt szolidaritását bizonyítsa be ország-világ előtt. Sok reászórt rágalom fog holnap lebullani Apponyiról, a kinek magatartását szándékosan lépten-nyomon félremagyarázzák.

A ház külső képe egyébként mostanában változatlan. A szélbal iskevésbé hallgatja szónokait, a néppárt ravaszul esendes és részvétlen, a szabadelvűpárt pedig részben már megnyugodva az elkerülhetetlenbe, várja a bekövetkező eseményeket — és a karzat mindennap zsufofolásig megtetik.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, báró Fejérváry Géza, Darányi Ignác.

Elnök az ülést megnyitja és bemutatja az irományokat.

Szöts Pál jegyző jelenti, hogy két újabb interpelláció van bejegyezve.

Elnök az interpellációk idejét és a válaszokat 1 órára tűzi ki.

Az indemnitás.

Bizony Ákos a folytonos és általános morajban, zajongásban kezdi beszédét.

Elnök csendet kér.

Kubik Béla: Na hát itt kérem csakugyan lehetetlen tárgyalni. (Derűtség.)

Bizony Ákos folytatja beszédét, de egy szavát sem lehet hallani.

Kubik Béla (felugrik) Hát legyen már végre csend ott. Minden padban exlexet tárgyalnak?

Gabányi! Exlexfői-pánuokat jelölnek. (Derűtség.)

Elnök: A szélsőbalon is zajonganak, ott is csendet kérnek.

Bizony Ákos bevallja, hogy már temperamentumánál fogva sem hivat az erőszaknak és az obstrukciónak ellenezte. A mikor azonban az újabb indemnitásról volt szó, akkor ő maga is azon volt, hogy tagadják meg az indemnitást, mert úgy okoskodott, hogy csak úgy lehet véget vetni az áldatlan helyzetnek.

Ugyanis abban a véleményben volt, hogy a kormány nem fog belemenni az exlexbe hanem előbb visszavonja a katonai javaslatokat. Vagy pedig lemond a kormány és akkor az új kormány nem kezdheti másként működését, minthogy a katonai javaslatokat leveszi a napirendről. Kérdi, mit gondol a kormány, mi lesz ebből az áldatlan helyzetből. Hogy gázol ki belőle. Hiszen nincs se költségvetése, se ujonca, sem az osztrák szövetségi szerződést, sem a külföldi szerződéseket nem tárgyalhatja. Ha pedig azt hiszi a kormány, hogy az ellenzék engedni fog, akkor csalódik. (Tetszés a szélbalon.) Ezután a parlamentárizmusról szól és azt fejtegeti, hogy parlamentárizmusról nem szól a törvény, csak felelős kormányról. A javaslatot nem fogadja el.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter: Az a szándéka, hogy e komoly pillanatban elmondja azt a mi a szívén fekszik. Nem akar személyi vonatkozású dolgokat mondani, hanem csupán tárgyi okokból foglalkozik a helyzettel. Itt van a költségvetés. Csak a saját költségvetésével foglalkozik, mert ebből lehet következtetni a többire. Sok olyan teendő van, a mit most megakadályoznak a tuloldalon. Itt volna a gazdasági munkások segélyezése, a mi az ideai költségvetésben fel van véve, de kiutalni nem lehet.

Felkiáltások a szélbalon: Megszavazzuk! Megszavazzuk!

Darányi miniszter: A zempléni, ugoesai segélyezések.

Felkiáltások a szélbalon: Megszavazzuk!

Darányi miniszter: A székelyföld segélyezésére 10.000 korona.

Felkiáltások a szélbalon: Megszavazzuk!

Darányi miniszter: Számtalan iparos-szerződés emelkednék jogerőre, ha a költségvetés meg volna szavazva, most jogos keresetüktől elesnek. Itt volna a folyószabályozások a soroksári dunaság szabályozása, a mely rendkívül fontos gazdasági szükséglet.

Felkiáltások a szélbalon: Megszavazzuk! (Zaj jobbról, ellenmondások.)

Elnök csendet kér.

Pichler Győző: Ezeknél mindnél sürgősebbek a katonai javaslatok.

Darányi miniszter: Szegény emberek sorsáról van itt szó és sürgős szükségletéről kell gondoskodni.

Szatmári Mór. A szegény ember elpusztulhat, csak a katonai javaslatokat tárgyaljuk! (Zaj jobbról!)

Elnök csendet.

Darányi miniszter: Önök már nem-

csak a kormányzásban akarnak parancsolni, hanem azt is parancsolnák, hogy mi mit beszéljünk! (Tetszés jobbról.) Majd ostyában adja be azt az orvosságot a mire a tuloldalnak szüksége van. (Derűtség.) Itt volna a tisztviselők fizetés-rendezése, már most a milliót lehetne kiutalni. Mind sürgős dolgok. (Tetszés, taps a szélsőbalon.) Itt van az Ausztriával kiegyezés, a mostani kiegyezés annyival jobb az előbbinél, mert az ipar és mezőgazdaság egyenlő védelemben fog részesülni (Elnök tetszés) Megszerezték és megállapították a külön vámtarifát és habár megélné a nemzet a külön vámtérület mellett is, de az ország javára van és érdekében van a közös vámtérület mindaddig, a mig a gazdasági érdekeinket nemcsak megóvhatjuk, hanem fejleszthetjük. Ezt a kiegyezést sem lehet nyélbe ütni és egyaránt károsodik Magyarország, mint Ausztria.

Polónyi: Hát Ausztria is lóg! ezt jó tudni!

Darányi miniszter: A külföldi szerződéseket nem lehet megkötni és az ő fegyvereiket mi nem használhatjuk.

Kaas Ivor: A legjobb ellenzéki beszéd! (Zaj.)

Elnök: Annál inkább hallgassák meg. (Derűtség.)

Darányi miniszter: A jövőben a gazdasági jólét fejlesztését akarjuk intesivebben előmozdítani (Taps, éljenzés a szélbalon.) De a többség akaratának érvényesülni kell! A kormányt első sorban a korona és a többség bizalma irányítja. (Oriási zaj a szélbalon.)

Kubik: Közkereseti társaság. (Oriási zaj jobbról.)

Andrássy Tivadar, a Hadik Barkócyak felugranak és rendre! rendre! kiáltásokkal fordulnak az elnök felé.

Elnök percekig nem tud szóhoz jutni Végre kéri Kubiktól, mit mondott.

Kubik Béla: Közkereseti társaságnak mondta a nemzeti párt! (Taps, éljenzés balról)

Elnök: Akárki mondta, rendreutasítást érdemel, rendreutasítja Kubikot.

Oriási zajban folytatja Darányi a beszédét.

Darányi miniszter beszéde további folyamán az ex-lex minden következményéért az ellenzéknek teszi felelőssé.

Interpellációkra adott válaszokkal az ülés véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A város zárszámadása.** Mint már említettük Debrecen város 1902 évi zárszámadását a városi tanács legutóbbi tanácsülésében felülbírálta s azt mindentekintetben kifogástalannak találta. A zárszámadást most a jog- és pénzügyi bizottság fogja felülvizsgálni, mielőtt az a közgyűlés színe elé kerülne.

× **Telefonhálózat a megyében.** Hajdúvármegye megindította hivatalosan a mozgalmat, hogy a megyében telefonhálózatot létesítsen. A távbeszélőhálózat költségeire a várostól 8000 korona hozzájárulást kért, a mit a városi közgyűlés meg is szavazott, de azzal a feltétellel, hogy a telefonhálózatot vezessék be a Hortobágyra, a két Ohati pusztára is. A terveket e szerint el is készítette a nagyváradi posta és táviró igazgatóság, ugyszintén a költségvetést is, a melyből azonban kitétik, hogy a távbeszélőhálózatnak csupán a Hortobágyra való ki-

vezetése többre kerül 12 ezer koronánál így tehát a 8000 koronányi hozzájárulásra még ráfizetne a megye. Így tehát a távbeszélő hálózat létesítésére más módokat kell keresni.

× **Megei közigazgatás.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága a jövő május hónap 11-én tartja rendes havi ülését Puky Gyula főispán elnöke alatt. Ezen az ülésen az egyes szakelődök az április hónap közigazgatási életére vonatkozó jelentéseiket teszik meg.

× **Számonkérés a megyénél.** A jövő május hónap 8-án számonkérő szék lesz a megyénél Puky Gyula főispán elnöke alatt. Ezen a számonkérészen a megyei hivatalok ügyforgalmát fogják felülbírálni. A számonkérés előtt 5 nappal a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény értelmében az összes adatokat a főispáni hivatal rendelkezésére kell bocsájtani könnyebb áttekinthetőség szempontjából.

× **A kórházi bizottság ülése.** Debrecen város kórházi bizottsága ma, csütörtökön délután 4 órakor Körner Adolf tanácsos elnöke alatt ülést tart, a melyen a debreceni közkórház alapszabálytervezetét fogják folytatlagosan felülbírálni.

× **Hajdúvármegye állandó választmánya** a jövő május hónap 13-án Puky Gyula főispán elnöke alatt ülést tart, a melyen folytatlagosan előkészíti a május 15-én tartandó megyei közgyűlés tárgysorozatára felvett ügyeket. Az ülés reggel 9 órakor kezdődik.

× **A városi községi iskolaszék** a jövő május hónap 6-án ülést tart délután 5 órakor, a mikor is a bizottságnak még esküt nem tett tagjai teszik le a hivatalos esküt, azután pedig határozni fognak az obati községi iskolák bezárása és a nyári menhelyek megnyitása tárgyában.

× **A város egészségügyi bizottsága** a jövő május hónap 6-án d. u. 4 órakor ülést tart, a melyen véglegesen megalakítják a bizottságot, azután pedig Sárváry Gyula t. főorvos teszi meg jelentését a jelenlegi egészségügyi viszonyokról.

× **Népkönyvtárak a megyében.** A muzeumok és könyvtárak országos tanácsa értesítette Hajdúvármegye alispáni hivatalát, hogy úgy H.-Dorog, mint B.-Ujváros községeknél egy-egy 2000 korona értékű teljesen felszerelt könyvtárt adományoz, melyet közelebb meg küld az előjárásnak, melynek kötelessége a könyvtár a közönség rendelkezésére bocsájtani. Mondanunk sem kell, hogy a közművelődésre milyen óriási befolyással van az ilyen népkönyvtárak létesítése s épen ezért a közoktatásügyi kormány erre vonatkozó nagylelkű elhatározását nem lehet eléggé dicsérnünk.

Agrói-ágra.

A szóvirágok gyűjtője.

Egy párisi választógyűlésen a napokban egy kereskedő megfigyelt egy embert, a ki a közelében ült és nagy buzgósággal jegyezte a jelölt beszédét.

— Uraságod alkalmasint újságíró? — kérdezte a kíváncsi kereskedő.

— Nem uram, — szolt röviden a másik.

A gyűlés nemsokára bevégeződött és a kereskedő arra kérte szomszédját, hogy kísérelje egy kávéházba. Az idegen beleegyezett s a kávéházban a következőket adta elő.

— Ki akarom elégiteni kíváncsiságát. Hegesippe Lelampe a nevem. Éveken át a legnagyobb nélkülözések közt éltem, míg nem jutottam arra a gondolatra, hogy szóvirágokkal kereskedjem.

— Szóvirágokkal, hát ez mit jelent? — kérdezte bámulva a kereskedő.

Lelampe erre elmondotta, hogy évek óta résztvesz minden nyilvános gyűlésen és feljegyzí a szónokok szép frázisait.

— Ugy-e igaz, hogy minden szónok, még a kevésbé tehetséges is, egyszer rábukkan egy szóvirágra, egy lendületes frázisra, mely megérdemli a feljegyzést, Ezeket a pillanatokot lesem én meg és minden egyes frázist feljegyzek füzetemben, Eddig négyzetet gyűjtöttem össze és majd kiadom őket egy füzetben. Többet már eladtam híres politikusoknak és már gyakran tapsoltak meg a kamarában oly frázisokat, melyeket én szedtem fel,

A kereskedőnek nagyon megtetszett ez az eszme és azt kérdezte Lelampétól, hogy eddig miért nem jelent meg a könyve.

— Fájdalom — válaszolt ez — a kéziratot el kellett zálogosítanom egyik hitelezőmnél és ötszáz frankra volna szükségem, hogy ismét kiváltsam. Ha valaki rendelkezésemre bocsátaná ezt az összeget, — átengedném neki munkámat, a melylyel vagyont lehetne szerezni,

A kereskedő azonnal ráállott az alkura. Lelampe pedig odaadta a hitelező címét, A kereskedő azonnal fölkereste ezt, átadta neki az ötszáz frankot és a nyugtával együtt átvett egy zárt kazettát, a mely az értékes kéziratot tartalmazta.

A mikor otthon kinyitotta a dobozt, csak egy régi szakácskönyvet talált benne, Azonnal visszasietett a hitelező lakására. — de az már nyomtalanul eltűnt.

H I R E K.

Napló.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e 9—12-ig.

Május 2—3. Debreceni lóversenyek.

Május 6. A községi iskolaszék ülése délután 5 órakor.

Május 6. Az egészségügyi bizottság ülése délután 4 órakor.

Május 7. Rendkívüli közgyűlés a városházán.

Május 11. Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának ülése délelőtt 9 órakor.

Május 11. Utolsó előadás a színházban.

Május 12—13. A nőegylet műkedvelő előadásai

Május 13. Hajdúvármegye állandó választmányi ülése d. e. 9 órakor.

Május 15. A vármegye tavaszi közgyűlése

Május 18. Polgármesterek országos gyűlése.

Május 21—22. Országos ifjusági tornaverseny.

Május 22. A város Rákóczi-ünnep.

Gyorsvonatra gyűjtő vonatok.

Automobil vasuti közlekedés.

— ápr. 30.

A Szabadság hétfői számában híradással voltunk már a magyar királyi államvasutak igazgatóságának arról a tervéről, hogy a személy-forgalom könnyítése és gyorsítása érdekében legközelebb automobil-vasuti vonatokkal tesznek kísérletet.

Most teljesen megbízható forrásunk

a terv újabb, felette érdekes részleteit közli velünk.

E szerint az automobil vasuti közlekedés létesítésére a kísérletek legközelebb valóban megindulnak, még pedig a debrecen—büd-szent-mihályi vonalon. Itt fogják a gépet s a közlekedés előnyeit alaposan kipróbálni.

A cél pedig nem csupán az, hogy ily egy-két kocsi álló 55—60 kilométeres sebességű automobil vonatokkal nagyobb vidéki városok és nyáron a fürdők körül a helyi forgalmat lebonyolítsák. Ennél sokkal nevezetesebb és nagyobb fontossága a terv végső célja. Ugyanis arról van szó, hogy, a mennyiben a kísérlet beválik, az automobil vonatok az országos forgalmu fővonalakon az utasokat a gyorsvonatokra összegvűjtsék.

Az automobil-vonatok rendszeresen a gyorsvonatok előtt haladnának és két távolabbi nagy állomás közt a közbeeső kisebb állomásokon összegvűjtenék az utasokat, a kik aztán a nagyobb gyűjtő állomásokon vagy átszállással vagy közvetlen kocsik átkapcsolásával a gyorsvonatokhoz csatlakozhatnának.

Például Debrecentől Nagy-Károlyig vagy Szatmárig a gyorsvonat nem állna meg, hanem az automobil vonat gyűjtené össze a közbeeső állomásokon a gyorsvonat utasait. Ez az újítás rendkívüli átalakítását, fejlődését jelentené a távolsági gyors közlekedésnek. Teszem, Debrecentől Budapestig a gyorsvonat csak kétszer állna meg s így a fővárosba Debrecenből 5 óra helyett 3 és fél óra alatt el lehetne jutni.

Az automobil-reform első kísérleteit a debrecen—büdszentmihályi vonalon még a nyár folyamán megkezdik és kipróbálják.

Mindenesetre nagy érdeklődéssel nézhet az utazó közönség a kísérletek eredménye elé.

* **Bodnár ezredes távozása.** Debrecen város előkelő társadalmának egyik legnépszerűbb tagja volt Bodnár István ezredes, a kit elöléptetés folytán áthelyeztek Kolozsvárra, hol az ottani honvéd dandár parancsnoka lett. A népszerű közbeesülésben álló katona főtiszt, a kinek nagy része volt Debrecenben a polgárság és katonaság közt fenálló jó viszony megszilárdításában tegnap távozott el Debrecenből s a reggel induló gyorsvonathoz kikisérték a debreceni tisztikarok, szívélyes bucsut véve az ezredestől, a kire a debreceni előkelő körök mindenkor a legkellemebben fognak visszaemlékezni.

* **A nőegylet műkedvelő előadása.** A debreceni jótékony nőegyletnek a jogászfűjussággal együttesen rendezett műkedvelő előadása, miután Makó Lajos színtársulata még május 11-én is tart előadást, május hónap 12-én és 13-án lesz. A próbák már serényen folynak a színházban a Gyurkovics lányok c. pompás vigjátékból, melynek már lapunkban is közölt szereposztása annyiban változik,

hogy *Radványi* ezredest *Pirkler* Ernő fogja játszani, *Janót* pedig *Nagy István*. A darabot prólóg előzi meg, melyet *Kun Béla* ír ez estére és *Kubay Margit* ur-hölgy fog előadni. Jegyek már a mai naptól kezdve előjegyezhetők *Zádor Lajos* kereskedésében. Az előjegyzett jegyeket május hónap 4-én kell kiváltatni.

* **A kisvasut átalakul.** Rígóta tervezik már a debreceni helyi vonat, az úgynevezett kisvasut kívánatos átalakítását. Eleinte arról volt szó, hogy a mostani gőzgépes üzem rendszert teljesen villamos rendszerűvé alakítják át, de mivel a megegyezés nem jöhetett létre s a reform nem volna könnyen és gyorsan keresztül vihető, — más irányban folytak az alkudozások és tanulmányozások. Ezek most, mint értesülünk, kedvező eredménnyel bevégeződtek és az eredmény az, hogy a helyi kisvasuton a gőzgépeket még ebben az évben automobil gépekkel cserélik fel. Ez természetesen nem jelentheti a reform befejezését, mert az új gépekkel, a míg a kettős sínpart az egész vonalon ki nem építik, csak korlátozottan lehet a forgalmat sűrűbbé és gyorsabbá tenni. De a közlekedés kényelme mindenestre javulni fog s az új automobil gépekkel a forgalmat 10 percenként induló kocsikkal fogják meggyorsítani.

* **Kiss Aron püspök körlevele.** Az új világ gazdaságáról és kincséről való mesék mindjobban csábítják az egyszerű népet, s a lelketlen kivándorlási ügynökök elfojtva az esetleg felmerülő aggodalmakat módot nyújtanak arra, hogy a derék magyar földművesek itt hagyva hazájukat Amerikába vándoroljanak ki. A már kiment élő több százezer magyar a megmondhatója annak, mint dőlnek össze a remények rózsaszínű várai, s mint jut legtöbb kivándorló sanyaruságra, vagy jobb esetben testet lelkétől nehéz munkához. A mind hatalmasabb mérveket öltő kivándorlás folyamánként Kuthy Zoltán new-yorki református lelkész hivatalos jellegű levelet intézett a tiszántúli ev. ref. egyházkerület püspökéhez Kiss Aronhoz kérve őt, hogy hathatós befolyásával a kivándorlást lehetőleg csökkentse, mert igaz az, hogy extra hungáriám non est vita!... Kiss Aron még e hét folyamán szétküldi körleveleit, melyben a református egyházi férfiakat határozott fellépésre és munkálkodásra szólítja fel a végzetessé válható kivándorlási mozgalom ellen.

* **Vágják a határmenti fákat.** A Pallagról kapjuk híret annak a panasznak, melylyel immár a hatóság elé is járultak hogy ugyanis a Pallagon irtják a határmenti fákat és ezzel is egyenetlik utják a sívó homoknak, melylyel a szél mindent beseper. Hát bizony ez a favágás nem okos cselekedet, mert a fák gyökere megkötí a talajt meg máskülönbben is a fák elébe sorakoznak a felkerekedő homokszlopoknak. Nagyon jó lenne tehát: ha a pallagi kérelem szívére hatna az illetékes hatóságnak s ez végét vetné a határmenti favágásnak.

* **Bocskay szobor Hajdumegyében.** Tudvalevőleg Hajdumegye elhatározta, hogy a hajduk nagy vezérének szobrot állít. A szobor költségvetésének előkészítése most van folyamatban s a költségek fedezetére 5 százalékos pótdát

vetnek ki a megyei közönségre mindaddig, míg az fedezve nem lesz. Hajdúvármegye állandó választmánya a legközelebbi megyei közgyűlésen megbízatni kéri *Rásó Gyula* alispánt, hogy az 5 százalékos pótdát Hajdúvármegye 1904 évi költségvetésének keretébe már illesze bele.

* **Eljegyzés.** Györgyei Jenő nagybirtokos eljegyezte *Falk Alice* kisasszonyt *Falk Lajos* bankár bájos leányát.

* **Az ipartestület előljárósági ülése.** Az ipartestület előljárósága ma délután 5 órakor tartja április havi rendes ülését az ipartestület tanácstermében.

* **Öngyilkos szabómunkás.** A nyomoruság útján ismét összerokadt egy szegény ember. *Horváth József* 40 éves szabómunkás husvét óta nem tudott kenyeret adni feleségének s négy kis gyermekének. Ez az inség úgy elkeserítette, hogy tegnap este sósavat ivott, Haldokló állapotban vitték ki a kórházba a szerencsétlen, — a hová nélkülözéstől imbolygó, fájdalomtól jajveszékélő családja kísérte. *Hutiray* és *Katona* orvosok megvizsgálták, ellenszerrel iparkodtak életre erősíteni az öngyilkost, de eredménytelenül. Életét aligha menthetik meg.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhunyt: *Gebutz Flórián* gör. kath. 62 éves, *Szajgyártó Erzsébet* ev. ref. 6 hónapos, *Nagy Margit* ev. ref. 28 éves, *Görbe Gyula* róm. kath. 43 éves.

* **Az áruló nadrág.** Egy híres angol védőüggyéddel történt. Az ügyvéd egy munkást védett, kit kenyéradója azzal vádolt, hogy egy nadrágját ellopta. Abban a szent meggyőződésben, hogy védence ártatlan, olyan tüzzel beszélt hogy a bíróság fölmentette. A vádlott ennek dacára nem mozdult a vádlottak padjáról, melyből Angliában csak a felső test látszik ki.

— Már elmehet, szól erre a védő, hiszen, hisz ugyanis elég időt vesztett!

— Well! felelte a munkás, mennék is már, de ép az a nadrág van rajtam és attól tartok, hogy a volt gazdám, ki még nem ment ki a teremből, ha most elmegyek előtte, fölismeri.

* **Hírek az ipart. hitelszövetkezetből.** Az ipartestületi hitelszövetkezet tagjai az 1902. évre szóló osztalékokat mártól kezdve átvehetik az ipartestület helyiségében a hivatalos órák alatt. Egyben tudatja a hitelszövetkezet tagjaival, hogy május elsejétől takarékbetéteket is elfogad, jelenleg négy és fél procentnyi kamatozással.

* **A nagyerdei hidegvíz-gyógyító megnyitása.** A nagyerdei hidegvíz-gyógyintézet e hónap 30-án vagyis a mai napon megnyílik. Ezen közszükségletet pótló higiénikus, a modern orvostudomány legújabb eszközeivel felszerelt intézet már a múlt évben is áldásos működést fejtett ki. Felhívjuk a t. közönség figyelmét ezen közhasznú intézetre annál is inkább, mert szükségtelen a messze távolban drága pénzen keresni azt, amit idehaza is megtalálhatunk. Értekezhetni *Dr. Balkányi Ede* urnál Csapó utca 4. sz. alatt vagy a fürdő telepen.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok a kik felejthetetlen jó testvérünk és gyámolunk *A. Nagy Gábor* kórházi ellenőr temetésén megjelenni szivesek voltak, nem különben a tűzoltó testület és hivatalnok társai a kik mély gyászunkban szívből osztoztak és ravatalára koszorut

helyeztek, fogadják e helyen szívünk mélyéből eredő, soha meg nem szűnő hálaikat és köszönetünket. *Nagy Eszter* és *Nagy Róza*.

* **A csizmadiák raktár és termelő szövetkezete.** Megemlékeztünk arról, hogy a helybeli csizmadiák nagy értekezletükön elhatározták egy nagyszabású raktár és termelőszövetkezet alakítását, a szövetkezet nagy előnye, hogy raktárra dolgozván folyton ad munkát a csizmadia iparosoknak, másrészt pedig az önálló csizmadia iparosok által kért áron fogja adni. A szövetkezetnek előreláthatólag több mint 2000 tagja lesz, s már valószínűleg június hónap első felében megkezdődik működését, egyelőre 30 munkást foglalkoztatva.

* **A halak beszélnek.** Ime, megdől egy régi közmondásnak az érvényessége: néma, mint a hal. Egy tudós olasz hatalmas fölfedezéssel lép meg most a világot; rájött, hogy a halak — beszélnek. A zoológus ennek a megállapításá végett leszállt a földközi tenger mélyébe és ott azt tapasztalta, hogy sajátságos hangokat hall, Ezek a hangok halaktól erednek, Egy kissé fantasztikusan hangzik ez a hír, mert sehogy sem vagyunk képesek megérteni, miként szállhatott a tudós a tenger fenekére hallgatódzni. De igen komoly tudományos lap adja közre a hírt s állítólag maga is elhiszi.

* **Furcsa fegyverek.** Ujfaluusi *Gyula* lakatossegéd és *Takács Andrásné* szövetkezésbe keveredtek. A párbeszéd mind hevesebb lett, végül is tettelegességre került a sor. Ujfaluusi kalapácsához szokott tenyereivel igyekezett bebizonyítani a maga igazát, mire *Takácsné* először egy jól megtermett tövises kaktusz dísznövényt vágott a legény képéhez, azután előzapot egy bikacséket s harsány amzonként alaposan eltángálta ellenfelét. A háborút most a járásbíró előtt fogják folytatni.

* **Késelő fiúk.** *Kiss József* 14 éves fiú és hasonló korú pajtása *Vass István* játékközben valami csekélység felett összerpereltek, s *Kiss József* guanyosan szölt pajtássához.

— Na neked is szénát kellene adni ebédre!

A dühös természetű *Vas Józsefet* annyira elöntötte a méreg, hogy kirántotta zsebkését s belevágta pajtása karjába. A késelő gyereket feljelentették.

* **Megszökött tisztiszoiga.** A rendőrség bünyügyi osztályához távirati értesítés érkezett a cs. és kir. 39-ik gyalogezred *Dolmi-Turlai* zászlóaljparancsnokságától, hogy a Debrecenben is ismert *Zorzi* századosnak tisztiszolgája *Fóris Károly* megszökött, ellopva gazdájának 122 koronáját. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy ha *Fóris Károly* nétn Debrecenbe térne vissza, rögtön nyakonsiphesse.

x **Ovadékképes pénzbeszedőt mellékjövdelemmel és fixummal keres a Kazinczy Könyvkereskedő részvénytársaság Debrecenben.**

x **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be *Mautner Ödön* csász. és kir. udvari magkereskedésből Budapesten a „Sétatéri” vagy a „Margit-szigeti” ümágkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja *Mautner* Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétatéri részére.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Ápril 30, csütörtök, *Bob herceg*, daljáték, C. bérlet,

Május 1, péntek: *Bob herceg*, daljáték A. bérlet

Május 2 szombat: *Lady Windermere* *Legyezője*, színmű, először, B bérlet,

Május 3 vasárnap: *A doktor ur* bohózat este *Szegény Jonathán*, daljáték, Bérlet-szűnet,

— (Egy szegény ifju története.) Fia-
tal szerelmes színészek nagy előszeretettel teszik az első lépést a színpadon Fenillet színművében, a Szegény ifju történetében, mely felette alkalmas arra, hogy a szíveket elérékenyítse, a szemekből könnyet fakasszon és a közönséget álmódzó, lágy hangulatba ringassa. Az ócska történet néhai Feleki Miklós hajmeresztő fordításában ma sem téveszti még el a hatást. Makó társulatának új szerelmes színésze Krasznay Ernő tegnap szintén Odio Maxim szerepében mutatkozott be s szerencsésen átuszott a vízen. Jó külsejű, kifejező arcú, élénk fiatal ember, tele a fiatalság minden kedvességével és gyarlóságával. Nem is tudok rá nagyobb dicséretet mondani, mint hogy fiatalsága még teljesen érezhető játékán. De lehet rá remény, hogy ki fog fejlődni s a mi különösen alkalmassá teszi őt a sikerek kivívására: hangjában játékmódozban a szív melege lüktet és tüze piroslik, a mi bizony itteni elődje tudakosan hideg és hűv nélküli való játékból teljesen hiányzott. A közönség biztató jóindulattal fogadta első fellépését.

— (Pálmay Ilka újabb fellépései.) A színházi iroda jelenti, hogy Pálmay Ilka hétfőn, május 4-én és kedden, május 5-én ismét vendégszerepelni fog. Hétfőn Szép Heléna, Kedden Huszarcsinny kerül színre s ezekre az estékre már péntektől kezdve válthatók jegyek. Mivel pedig Pálmay Ilka ez újabb vendégjátékai is felemelt helyárok mellett és bérletszünetben fognak lefolyni, hogy az igazgató a 180 bérletet lejártszhassa, egy nappal meghosszabbítja az évadot. Így a színházi évad nem május 10-én, hanem május 11-én végződik, Nyiregyházán pedig az első előadás május 12-én lesz. A bérlet utolsó számait pedig a következőkép játsza le a társulat: ápr. 30, C. 171., május 1. A 172, május 2. B 173, május 3. C. 174., május 4. B. bérletszünet, május 5. C bérletszünet, május 6. A 175, május 7. B. 176, május 8. C 177, május 9, A 178, május 10. B 179 és május 11 C 180 Tehát a még hátralevő mind a két vasárnapon bérletfzlyamban lesz előadás, május 3-án C. és május 10-én B. bérletben.

TÁVIRATOK.

Horváth zavargások.

Károlyváros, április 29. Ma egy 500 főből álló tüntető csapat kivonult az itteni pályaudvarhoz, hol az összes magyar táblákat és falragaszokat letépték, az ajtókat, padokat és székeket baltákkal darabokra törték. A vasutasok közül töben veszedelmesen megsérültek. A kivonult katonaság csak nagy nehezen tudta a tömeget vérontás nélkül szétoszlatni.

Ifjusági tüntetés.

Budapest, áprl 29. Körülbelül 200 egyetemi hallgató ma este gyűlést tartott, azután Polónyi lakása elé mentek, ki hosszabb beszédet intézett az ifjusághoz. Innen a Magyarország szerkesztősége elé vonultak, miközben hazafias dalokat énekeltek. A szerkesztőség előtt több ellenzéki képviselő beszélt, mely után az ifjuság csendben szétoszlott.

Az angol király Rómában.

Róma, ápr. 29. Ma este az angol király tiszteletére a város díszelőadást rendezett a gyönyörűen díszített Argentina-színházban. Előadták Verdi Rigolettóját és a Japán című balletet.

Róma, ápr. 29. A tegnapi udvari ebédnél Viktor Emánuel király a közönségtől fel az angol királyt.

A zenekar az angol himnuszt játszotta. Edvárd király angol nyelven válaszolt s a zenekar akkor az olasz himnuszt játszotta.

Gabona tözsde.

Budapest, ápr. 29. Buzakinálát mérsékelt vételkdv korlátolt, Nyugodt irányzat mellett 28,000 métermázsa került forgalomba tartatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok Idő: szép.

Buza áprilisra	0.00—00.
„ májusra	7.74—75.
„ októberre	7.52—53.
Rozs áprilisra	0.00—00.
„ októberre	6.54—55.
Zab áprilisra	0.00—00.
„ októberre	5.59—60.
Tengeri májusra	6.27—29
„ júliusra	6.30—31
Repce augusztusra	12.50—1260,

LEGUJABB.

A Dunai ünnep.

április 30.

Tegnap érkezett meg szerkesztősé-
günkbe a dunai ünnep rendezőbizottsága által országgszerte szétküldött részletes mutató, mely beszámol a páratlanul fényes és nagyszabásu ünnep minden pontjáról. Miután Debrecenből is igen sokan szándékoznak felutazni a csodás ünnepre, nem lesz érdektelen rövid, világhírű képét adni a világhírű dunai ünnepnek.

O felsége I. Ferenc József legmagasabb védnöksége alatt rendezik a május 13-iki Duna-ünnepet melynek tiszta jövedelmét jótékony célra fordítják. A rendezőség Szapáry Pál gróffal élén minden elkövet, hogy az ünnep páratlan és felülmulhatatlan legyen. A háromezer tagból álló bizottságban nagynevű művészek és szakemberek vállaltak el az egyes részletek kidolgozását, mely részleteknek összbnyomása kábitóan szép lesz a szemléltre.

Május 13-án este a Duna mindkét partját, a palotákat, hidakat, templomokat színes lángokkal világítják ki. A ki-
világított épületek között leghatalmasabb lesz a királyi palota. A Dunán kivilágított hajók fognak uszkálnak, a dunai flotilla pedig fényszórókból óriási sugárkévét fog lövelni, s a flotilla 21 ágyulövését jelzi az ünnep kezdetét, mely alkalommal egy 20.000 gyermekből álló kórus üdvözli szerénáddal O felségét. — Ezután a dunai flotilla egy hajóútközvet fog bemutatni egy magasrangú tengerésztiszt vezetése mellett, majd megkezdődik az óriási tűzijáték a Dunán.

A tűzijáték fénypontja lesz a Gellért hegyen rendezendő tűzhányó kitörés, mely óriási dörgés, lángoszlop és lávafolyamával hű képét adja a félelmetes montpeléi vulkán kitörésnek. Az ünnep befejező része lesz a margitszigeti kerti ünnep Tizenkét katonazenekar és ezer énekes rendez itt hangversenyt, nyílt színpadon világhírű énekesek, énekesnők, ballet stb. fogja szórakoztatni a közönséget, s ezt a képet a sziget fölött lebegő ballon-kaptif fényszórói világítják meg. Az összes zenekarok által fújt takarodó fejezi be az ünnepet, melynél fényesebbet még nem rendeztek sehol.

Az elszállásolás, belépő jegyek és egyéb dolgokra vonatkozólag az idegenforgalmi és utazási vállalat Vigadó tér 1. sz. alatti alkalmi irodájához kell fordulni, A jegyek ára a következő:

Hajó-jegy 25 kor. Tribün-jegyek 6—15 kor. Páholy (4 személyre) 60—80 kor. Corso-jegyek 0.50—2 kor. Belépő-jegy a hidakra 3 kor. Belépő-jegy a Margitszigetre 4 kor.

Az ünnepre százazrek érkeznek Budapestre egész Európából. Az ünnepet megelőző napon különvonatok viszik a közönséget Budapestre. Közvetlen kocsik fognak közlekedni Európa több vonalain Budapest felé. Levelek és táviratok a belépő-jegyek megrendelésére e címen intézndők: Menetjegyiroda Budapest. De felvilágosítást ad a Nemzetközi Hálóközi Társaság. Cook Tamás és fia cég, Stangen, Schenker, Gondrand és valamennyi német utazási iroda. Az ünnepet okvetlen megtartják május 13-án.

A titeli választás. A titeli kerület országos képviselőjévé Jovanovics Istvánt választották meg s ezt a választást az ellenjelölt Miloszavlyevics Milán szabadtikai ügyvéd hívei állítólagos étetés itatás stb. miatt megpeticionáltak. A Kuria tegnapi ülésében elrendelte a vizsgálatot s az eljárás foganatosításaival a szegedi kir. ítélőtáblát bizta meg.

Gyászmise Kisfaludy A. Bélaért. Az elhunyt Kisfaludy A. Béla író és tudós lelkiüdvéért tegnap délelőtt ünnepi gyászmisét tartottak az egyetemi templomban, a melyen ott volt az egyetemi tanács minden tagja a Szent István társulat választmányának, tisztviselő karának tagjai s a katolikus egyesületek küldöttsége.

Május elseje és a lapok. A magyar ujságkiadók szövetsége legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy teljesíti a fővárosi lapszedők ama kérelmét, hogy május 1-én ne dolgozzanak, hanem ünnepeljenek. Így tehát május 1-én az esti, másodikán pedig a reggeli lapok nem fognak megjelenni.

A Tribuna megszűnt. A Tribuna című oláh lap, a melynek hazafiatlan, magyarellenes szereplését az ujságolvasó közönség a legtöbb esetben a törvényszéki rovatokban látta, mint Nagyszebenből jelentik megszűnt. Kiadója kénytelen volt beszüntetni, mert előfizetőinek száma nap-nap után egyre fogyott s a lap biztositékét sem tudta letenni.

NYILT-TÉR.)

Fix fizetéssel

alkalmaztatnak oly intelligens, megbízható egyének (nők is), kik gyermekbiztosítások szerzésével kívánnak foglalkozni. — Czim megtudható a kiadóhivatalban.

Rövid használat után nélkülözhetetlen
Igen alkalmas utazásoknál.
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva
Bizonyítvány kelt Bácsban
1887. júliushó,

Kalodont

nélkülözhetetlen
FOGTISZTÍTÓ-SZER.

Elsőrangú higienikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásával nem nélkülözhető fogak és a szájüreg gondos ápolására nevezetesen gyomorbetegségek hátrithatók el az által. Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „Kalodont”, mely az antiszeptikus hatás a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

Magy. kir. államvasutak Igazgatóság.

68341 903. szám.

C III.

a.) (Közvetlen podgyász felvétel Abbáziába.)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az Abbáziába utazó közönség kényelmére intézkedett, hogy összes saját állomásairól Abbáziába, valamint viszont az utipodgyász **közvetlenül** feladható legyen.

A feladandó podgyászt, melynek a székesfőváros IV—IX. kerületeiben fekvő lakásokról való elszállításáról a központi menetjegyiroda (IV. Vigadóter 1.) is gondoskodik, a vasuti illetékeken felül a fiemei—abbáziai hajóvonalra, egész jegy után engedélyezett 50 kgm. gyermekjegy után pedig 25 kgm. szabadsúly tekintetbe vételével, minden 10 kgm. podgyásztalsúlyért 10 fillér, továbbá a podgyásznak Fiumében a vasutról a hajóra vagy viszont való átszállításáért darabonként 50 fillér fizetendő.

Abbáziában a podgyásznak a hajóról a lakásra vagy viszont való elszállításáról a Nagel és Wortmann-féle utazási iroda gondoskodik.

Budapest, 1903. év április hóban.

Az Igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magyar királyi államvasutak.

40709 903 szám.

A III.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1904. évi január hó 1-től számítandó 3 és esetleg 5 évre, vagyis 1906 esetleg 1908 év végéig a használatban levő kezelési nyomtatványok és az ezekkel kapcsolatos könyvkötő munkáknak szállítást biztosítani kívánván, ezzel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező kezelési nyomtatványok és ezekkel kapcsolatos könyvkötő munkák szállítására vonatkozó részletes feltételek és módok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magyar királyi államvasutak igazgatósága, anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy ut 73. II. emelet 54. ajtó) kaphatók.

Budapest, 1903. március havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Vendéglő megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönséget tudatni, hogy Péterfia-utca 55. szám alatt (saját házamban) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő vendéglőt rendeztem be, melyet

Május hó 1-én

egy jónevű nemzeti zenekar közreműködésével ünnepélyesen megnyitok, egyidejűleg egy újonnan felállított (korlátolt) kényelmes kuglizómat is rendelkezésre bocsájtom. Együttal tudatom a n. é. borközpont közönséget, hogy borközpont szükségletét a legmegbízhatóbb termelők látják el.

1899. évi Ó-Martinkai	1 ltr.	1 K.	— fill.
1899. „ Zöldszilványi	1 „	1 „	60 „
1897. „ Szegszárdi vörös	1 „	1 „	60 „
Tokaj, hegyaljai 2 puttonos fél literes üveg	4 „	—	—
Tokaj hegyaljai szomorodni 7/10 literes üveg	2 „	—	—
1898. Tapolezai muskotály 1 liter	1 „	60	—
1902. évi asztali fehér 1 liter	—	72	—

Midőn ezeket szives tudomásra adom, kérem tömeges látogatásukat, tisztelettel:
Galamb Sándor

vendéglős.

!! Üzlet átalakítás !!

miatt a legfinomabb férfi kalapok és nyakkendők rendkívüli leszalított árban kaphatók.

Szent-Király Tivadar
műipar aru üzletében.

Szives tudomásul!

Régi, avult ásványvizek, ha nem lennének is ártalmasak az egészségre, annak hasznára semmi esetre sem szolgálnak többé, mert az ilyen ásványvizeknek éppen a legértékesebb alkotórészek: **gyógyító erejük hiányzik**, ez okból lelkiismeret-sugalta kötelességemnek tartom és

legfőbb gondomat képezi, hogy t. vevőimnek mindég a legfrissebb töltésű ásvány

o és gyógyvizekkel o

szolgálhassak, mely czélből megrendeléseimet eleve úgy osztom be, hogy az egyes vízfajok a forrástól rövid időközökben érkeznek raktárra.

Tisztelettel

KOMLOSSY LAJOS

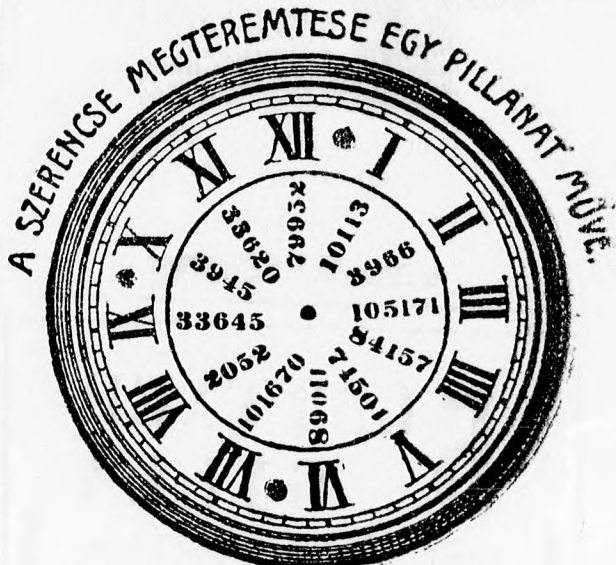
fűszer és ásványvízkereskedő

Telephon 213. sz.

Piacz—Hatvan-u. sarok

Szerencse-óra.

Azt a sorsjegyszámot rendelje meg levelezőlap által, mely ama óra mellett van feltüntetve, a mely időben ezen hirdetést olvassa.

Az óra belsejében feltüntetett szerencseszámok kizárólag.

BENKŐ bankháznál

kaphatók

Budapest, Andrassy-ut 79.
Huzas május 22. és 23-án.

Az I-ső osztályu sorsjegyek árai:

1. 50 K.	3. — K.	6. — K.	12. — K.
----------	---------	---------	----------

A mi vevőink azon előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket *postatakarékpénztári* cheque újján tehát

költségmentesen teljesíthetik.

A legjobb arczéptőszer a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arczot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a

Serail-puder. Kiváló finom arczpor

Epe-szappan.

o kenőcs használatához o

három színben, fehér, rózsza és crème

Serail-crème. nappali használatra.

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits**

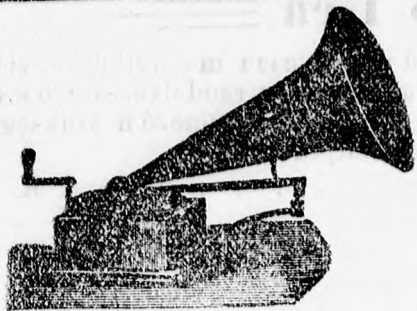
Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László,

Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna**

urak drogueriájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerészárban,

Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerészárban.

Receptifitetés engedélyeztetik.

Számos beszélő-készülék létezik, de

csupán egy GRAMMOPHON!

Grammophon

beszél és énekel: magyarul, franciául, angolul, olaszul, oroszul, horvátul, szerbül, csehül, németül stb.

Katalogusokat és tegújabb lemez-jegyzéket ingyen és bérmentve. Valódi csakis akkor, ha a hídtesőn kőlen felhúzott íóangyal védjeggyel van ellátva

„Grammophon“ Weiss H. és Társa
Budapest, Károly-körút 2.

A lemezekre kiváló művészek énekei vettek fel. Mindenhelyen képviselők kerestetnek.

Fülolai
Csak e vényjával állítható vissza; gyorsan és alaposan gyógyít időszakos süketseget, fülfájást, fülzúgást, és nagyothallást még idült esetekben is. Egyedül kapható üvegeje 2frt.

Dr. Rothschildnek V. Emil gyógyszerész-tára az „Arany egyszarvúhoz” Debreczenben.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulása van és majd nem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thiery A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalom enyhítésében pedig előíretlen. Valódi centifolia-kenőcs használhatik: a gyermek égések mellbajainál, mellkeményedésnél, vörhenyénél, mindenféle égés, sebeknél, lábakon csontokon, sebeknél, sócsusz, dagadt lábánál is; ütött, szurt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegen testek kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homokdara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál körméregnél körmdaganatnál, hólyagnál, menésnél kisebbdedet lábknál. Éget sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. A tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 00 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető: Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázzon! Legyen minden tégelyen a cég „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada beágyazva legyen.

THIERY A. gyógyszerész

balzsama és centifolia-kenőcse.

E két gyógyszerében felülmúlhatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régebb lesz, annál értékesebb és hatásosabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szerket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki hanem maradunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellyel teljesen ártalmatlan, világhírű szerrel, melyeknek minden családról találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és czimezni.

Thierry (Adolf) Órangyal-gyógyszertára Pregrada
Rohitsch Sauerbrunn mellett. Közp. raktár Budapesten; Török J. gyógyszerész Zágrábban; Mittebach S. gyógyszerész és Bécsben; Brady C. gyógyszerésznél

BLATTNER GYULA

értesíti a mélyen tisztelt közönséget, hogy 102 éve alapított üveg- és porcellán üzletét, valamint üvegezési vállalatát május 1-én a Lamprecht (volt Biedermann) palotába helyezi át.

Üzlet athelyezés miatt leszállított áruk.

Salgó-Tarjáni kőszénbánya-részvény-társulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz.

Szénosztályozás:

Gőzcséplőgép-, gőzeke- és szoba fűtésre:

Darabos (tömör) szén és koczkaszén.

Továbbá:

- Diószén . . . . . (gyári kazánfűtésre)
- Durvaszén . . . . . (gyári kazánfűtésre)
- Aknaszén . . . . . (gyári kazánfűtésre)
- Rostált aknaszén . . . . . (gyári kazánfűtésre)
- Aprószén . . . . . (körkemencefűtésre)
- Kovácsszén . . . . . (kovácsolási célokra)

A tarsulat széntermelése évenként:

Salgó-Tarjáni bányákban	10 millió
Petozsényi bányákban	6 millió
A vezetése alatt álló Esztergom—Szászvári kőszénbánya-részvénytársaság termelése évenként:	
Dorogh—Annayölgyi bányákban	2.4 millió
Szászvári bányákban	0.6 millió
Össztermelés	19 millió

Megrendelések központi irodánkhoz: Budapest, V., Erzsébet-tér 16 zs. a. intézendők.

Jutányos árak és pontos, gyors szállítás!